

Eva och potatisen

Berättelse

Eva Ekeblad föddes år 1724 i Stockholm. Hon kom från en rik familj. Eva var grevinna. Hon gifte sig och fick många barn.

Eva tyckte om att prova nya saker. Potatis var nytt i Sverige då. Eva gjorde mjöl av potatis. Sedan bakade hon bröd av mjölet. Hon gjorde också brännvin av potatis. Det var bra. Nu fanns det mer säd till bröd. Då fick fler människor mat.

År 1748 hände något stort. Eva blev medlem i Vetenskapsakademien. Hon var den första kvinnan där. Det var en stor ära.

Eva Ekeblad dog år 1786. Vi minns henne i dag. Hon gjorde potatisen viktig i Sverige.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
grevinna	en kvinna av en fin och rik familj
prova	göra något för första gången
potatis	en grönsak som man odlar i jorden
mjöl	ett vitt pulver som man bakar bröd av
baka	göra bröd i en ugn
brännvin	en stark dryck med alkohol
säd	korn som man gör mjöl och bröd av
medlem	en person som är med i en grupp
ära	Det är en stor ära att vinna.

Läsförståelsefrågor

---

1. Var föddes Eva Ekeblad?
  1. i Stockholm
  2. i Göteborg
  3. i Malmö
2. Vad gjorde Eva av potatis?
  1. kläder
  2. mjöl och bröd
  3. skor
3. Vad var Eva den första kvinnan att bli?
  1. lärare i en skola
  2. medlem i Vetenskapsakademien
  3. kock på ett slott
4. Skriv en sak som Eva gjorde av potatis.
5. När dog Eva Ekeblad?

Facit

1. 1. i Stockholm
2. 1. mjöl och bröd
3. 1. medlem i Vetenskapsakademien
4. Exempel på svar: Hon gjorde mjöl. (Även bröd eller brännvin är rätt.)
5. Hon dog år 1786.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en enkel ingång till en svensk forskare. Tema: potatis, nyfikenhet och en stark kvinna i historien.

Diskussionsfrågor

- Äter du potatis? Hur lagar du den?
- Eva gillade att prova nya saker. Vad vill du prova?
- **Skriv (2 meningar):** Vad gjorde Eva av potatis? Skriv om henne.

Källor och faktagranskning

- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL): <https://skbl.se/sv/artikel/EvaEkeblad>
- Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Eva_Ekeblad
- Populär Historia: <https://populärhistoria.se/vetenskap/eva-ekeblad-gjorde-sprit-av-potatis>
- Tekniska museet, Svenska uppfinnare: <https://www.tekniskamuseet.se/en/learn-more/swedish-inventors/6595-2/>
- KTH Biblioteket - Eva Ekeblad: <https://www.kth.se/en/biblioteket/anvanda-biblioteket/eva-ekeblad-1.979411>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Eva Ekeblad föddes 10 juli 1724 i Stockholm och dog 15 maj 1786 i Lidköping. Hon var grevinna (född De la Gardie) och gifte sig med Claes Ekeblad. Hon visade hur man kan göra mjöl, bröd, stärkelse och brännvin av potatis och presenterade detta för Vetenskapsakademien. 1748 valdes hon in som första kvinnliga ledamot i Kungliga Vetenskapsakademien; från 1751 räknades hon som hedersledamot eftersom stadgarna bara tillät män. Hon föreslog också att potatismjöl skulle ersätta giftigt arsenikpuder i ansikts- och perukpuder. Osäkerheter: exakt årtal för hennes potatisförsök anges olika i källorna (1746 respektive 1748); hon var inte den allra första som gjorde brännvin av potatis i Sverige, men hennes försök var bland de tidigaste och mest kända. Bilden är ett samtida porträtt av Olof Arenius.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.